

OFF Biennálé - Játékkal kell újratanulni a demokráciát

Népszava|2017. szept. 30. 05:48

[A+ A-]

[Nyomtatás]

[Küldés e-mailben]

Performansz - Marvin Gaye Chetwynd videója

[Kultúra](#)

0

[inShare](#)

Szabad társadalom nem működik kritikus művészet nélkül, ezt mutatja meg az OFF Biennálé független, kortárs művészeti eseménysorozat Gaudiopolis gyerekköztársaságán keresztül.

“Övék a vár. Miénk a város.” - ezzel a szlogennel indult szeptember 29-én Gaudiopolis 2017 - Az öröm városa címmel a másodszer megrendezett OFF Biennálé, Magyarország legnagyobb független civil művészeti kezdeményezése. A OFF szó azt jelenti, hogy a résztvevők kilépnek a fősodorból és rákérdkeznek a mindennapi rutinokra, az eseménysorozat pedig annak bizonyítéka, hogy állami támogatás nélkül és az állami intézményeken kívül is létre lehet hozni jelentős nemzetközi művészeti eseményt. Azt akarják megmutatni, hogy a kritikus és független művészetnek köze van a mindennapi életünkhöz és

alapvetően szükséges egy demokratikus társadalom fenntartásához, amihez kerettémául az 1945-50 között Budapesten működő, demokráciára nevelő Gaudiopolis gyerekköztársaságot választották.

Installáció - Eva Kotátková műve a Játékok népe tárlaton Fotó: Vajda József

Erről Valahol Európában címmel Radványi Géza készített filmet, és még Weöres Sándor is ellátogatott ide, hogy halandzsaverseivel a magyar irodalom szeretetére tanítsa a gyerekeket. - Sztehlo Gábor evangélikus lelkész a háborúban elárvult, vallási, nemzetiségi és társadalmi hovatartozásra való tekintet nélkül mentett meg gyerekeket és arra biztatta őket, hogy saját köztársaságot hozzanak létre. Parlamentjük, saját újságuk, pénzük volt - mondta Somogyi Hajnalka, az OFF egyik kurátora a sajtótájékoztatón. - A történet összefog sok olyan témát, amiről szerettünk volna beszélni. Személyes bátorság, egyéni és civil felelősségvállalás, arról szól, hogy milyen közösségeket hozunk létre, milyen felnőtteket nevelünk a gyerekekből, mi az oktatás és demokrácia kapcsolata, milyen szerepe van ebben a játéknak, kreativitásnak és művészetnek - mondta és hozzátette, a rendezvény önszerveződő, "csináld magad" elven, kurátorok, galériások és műgyűjtők együttműködésével működik. A támogatók között pedig vannak külföldi és magyar művészeti kulturális alapítványok, nagykövetségek és magánadományozók, a kiállítótérek pedig a várost szinte behálózzák.

A 2015-ben 35 ezres látogatószámot produkáló civil rendezvény célja először a közös megmutatkozás volt, és az hogy fenntartsák a független művészeti színteret és gondolkodást egy olyan társadalomban, ahol erősödnek az antidemokratikus és idegenellenes hangok. Most a szervezők továbbléptek: meg akarják mutatni, hogy a művészet elkötelezett abban, hogy hozzászóljon a közügyekhez és képes változást elérni. - Az OFF-on az a művészet jelenik meg, amelynek vannak javaslatai és kommentárjai a társadalmi, politikai valóságról. Ezek a művészek a saját jelenükben szeretnének élni nemcsak mint a körülmények passzív elfogadói, hanem mint azok alakítói - mondta lapunknak Erőss Nikolett, az OFF egyik kurátora. Elmondta azt is, hogy a biennáléra kiírt nyílt pályázatra jelentkezett néhány vidéki helyszín is- lesz program Pécsen, Egerben, Nagykátán és Dunaújvárosban-, de szerinte az önszerveződő eseményeket nehezebb megvalósítani vidéken, mert nincs meg hozzá a megfelelő hálózat. Ez nem azt jelenti, hogy nincs kulturális élet, de a kortárs művészet kritikaibb, progresszívebb ága sajnos egyelőre nagyvárosi jelenség.

Figura 2016 - A Slavs and Tatars művészcsoport alkotása

Az OFF programja 150 hazai és külföldi kortárs művész alkotásait öt hét alatt 50 helyszínen mutatja be. Ezek a jövő lehetőségeivel kísérletező "laboratóriumok" is. A Játékok népe című kiállítás például azt járja körbe, hogy a játék a tanulás egyik formája, egy lehetőség arra, hogy másként tekintsünk a szabályokra és új tapasztalatokat szerezzünk a világról. Itt látható többek között Marvin Gaye Chetwynd Valahol Európában van egy állatközösség! performanszáról készült videó, amelyben a Radványi-filmet dolgozták fel budapesti gyerekekkel. Kokesch Ádám installációja szabadon variálható tárgyakból és formákból épül fel, arra mutat rá, hogyan alakítható egy új rendszer már meglévő elemekből. Jean-Marie

Straub és Dabiele Huillet Racsacsálva című filmje pedig arról szól, hogy egy kilenc éves fiú kijelenti, nem akar többet iskolába járni és érveivel megkérdőjelezi a felnőttek konformista világát. A négy különböző galériában látható Városjáték című kiállítás neoavantgárd köztéri akciókat mutat be, amelyek során a kelet-európai régió művészei nem rendeltetészerűen, hanem botrányosan, de az igazságra rávilágítva használták a szocialista városi tereket. Az ImagineBudapestben Taking Time címmel három projekt videódokumentációja látható. Giulia Bruno az eszperantó nyelvet járja körül, Vásárhelyi Zsolt és Simon Kati a weimari köztársaság reformpedagógiai kísérletét, a Schulfarm Insel Scharfenberg iskolát mutatja be, Noline Van Harskamp pedig Koppenhága autonóm városrészét, Christianiat vizsgálja. A projektek a köztereken is megjelennek, Manuel Pelmus például budapesti gyerekekkel és fiatalokkal értelmez át performanszában olyan köztéri szobrokat, amelyek történelmi vagy politikai értéket képviselnek. Tót Endre művésszel pedig az Örülünk, hogy demonstrálhatunk projektben mindenki az utcára vonulhat. De nem azért, mert problémája van, hanem mert még ezekben a válságos időszakban is örül. Mert az öröm az, ami a leginkább bosszanthatja a korlátzó hatalmat.

Ajánljuk még:

Valahol Európában (Centrális Galéria, Blinken OSA Archívum): Gaudiopolis történetének és más demokratikus kezdeményezések bemutatása dokumentumokon és kortárs műveken keresztül.

A távolság íze (Intoart Galéria): Ember Sári a Sao Paolo-i magyar kolónia egy csoportját mutatja be, akik magyarságukat előadásokon keresztül gyakorolják.

A műhegyektől a politikai vallásig (Politikatörténeti Intézet): KissPál Szabolcs doku-fikciós projektje azt vizsgálja, melyek a magyar állam nemzetfogalmának előzményei.

Gazemberek testvérisége (Viltin Galéria): A Slavs and Tatars művészcsoport installációjának főszereplője a savanyúság, mint a kelet-európai országok nemzeti identitásának eleme.

Nekem Trianon (Chimera-Project Gallery): a kiállítás azt mutatja be, hogy jelenik meg Trianon a hazai és szomszédos országok fiatal művészeinek munkáiban.

Az összes program megtalálható a [weboldalon](#).

Urbán Csilla